

Практичний посібник фасилітатора діалогів про безпеку в громаді

Вступ	3
Від теорії до практики	6
Роль діалогу в розбудові безпеки	9
Модель безпеки	10
Ключові рекомендації для фасилітатора діалогів з питань безпеки в громаді	14
Додаток 1	17
Додаток 2	28
Додаток 3	34
Додаток 4	37
Додаток 5	45

1. Вступ

Чому цей посібник важливий саме зараз

Від початку повномасштабного вторгнення РФ українські громади опинились перед небаченими раніше викликами. За офіційними даними, понад 220 громад пережили окупацію, 150 були звільнені, близько 300 перебували в зоні активних бойових дій або в оточенні. І жодна з них не була готова до безпекових викликів.

Громади, віддалені від лінії фронту, також потребують нових підходів для гарантування безпеки своїх мешканців. Їм бракує не лише планів реагування та координації, але й навичок організації ефективного діалогу між усіма учасниками безпекових процесів.

Для кого цей посібник

Цей практичний посібник розроблено для:

- Фасилітаторів-початківців, які працюють з питаннями безпеки громад
- Представників місцевого самоврядування, відповідальних за безпеку
- Громадських активістів та лідерів думок
- Координаторів робочих груп з безпеки
- Усіх, хто прагне покращити безпекову проблему у своїй громаді через діалог

Мета посібника

Надати практичні інструменти фасилітаторам, які працюють над питаннями безпеки в громадах. Посібник містить покрокові інструкції, шаблони та рекомендації для ефективно організації процесу аналізу, розробки та моніторингу безпекових ініціатив.

Що ви знайдете в посібнику

Практичні інструменти

- Покрокові інструкції з організації діалогів про безпеку
- Шаблони для планування та проведення зустрічей
- Методи фасилітації складних обговорень
- Техніки залучення різних стейкхолдерів

Методологічну підтримку

- Принципи фасилітації безпекових діалогів
- Підходи до аналізу ризиків
- Методи розподілу відповідальності
- Способи моніторингу результатів

Як користуватися посібником

Посібник побудовано за модульним принципом. Кожен розділ є самодостатнім, але пов'язаним з іншими. Ви можете:

1. Читати послідовно, крок за кроком
2. Звернутися до конкретних розділів за потреби
3. Використовувати як довідник під час підготовки та проведення діалогів

Ключові принципи організації діалогового процесу з питань безпеки в громадах

1.Інклюзивність

Безпека громади – справа кожного. Тому важливо залучати всі зацікавлені сторони:

- Органи місцевого самоврядування
- Правоохоронні органи
- Рятувальні служби
- Медичні заклади
- Громадські організації
- Бізнес
- Активних мешканців
- Вразливі групи населення

2.Системність

Діалоги з безпеки мають бути:

- Регулярними
- Структурованими
- Орієнтованими на результат
- Пов'язаними між собою
- Побудованими таким чином, що враховують попередній досвід

3.Практичність

Кожен діалог має вести до:

- Кращого розуміння ситуації
- Посилення рівня згуртованості в громаді
- Конкретних рішень
- Чітких планів дій
- Розподілу відповідальності
- Вимірюваних результатів

Очікувані результати використання посібника

Після опрацювання матеріалів посібника ви можете:

- Організувати ефективні діалоги з питань безпеки
- Залучати та мотивувати різних учасників
- Структурувати складні обговорення
- Досягати конкретних результатів
- Забезпечувати виконання прийнятих рішень
- Створювати сталі механізми співпраці

2. Від теорії до практики

Цей посібник – не просто збірка теоретичних знань. Це практичний інструмент, створений на основі реального досвіду української громади. Кожна представлена методика пройшла перевірку в полі та довела свою ефективність.

Ми розуміємо, що кожна громада унікальна, і немає універсальних рішень. Тому посібник пропонує гнучкі підходи, які можна адаптувати під конкретні умови та потреби.

Запрошення до дії

Безпека громади будується через діалог. Посібник – ваш помічник у створенні ефективних майданчиків для обговорення та вирішення безпекових викликів. Використовуйте його, адаптуйте під свої потреби, діліться досвідом з іншими.

Пам'ятайте: найкращий час почати діалог про безпеку – сьогодні. Кожен крок до кращої координації та взаєморозуміння – це крок до безпечної громади.

Що таке безпека

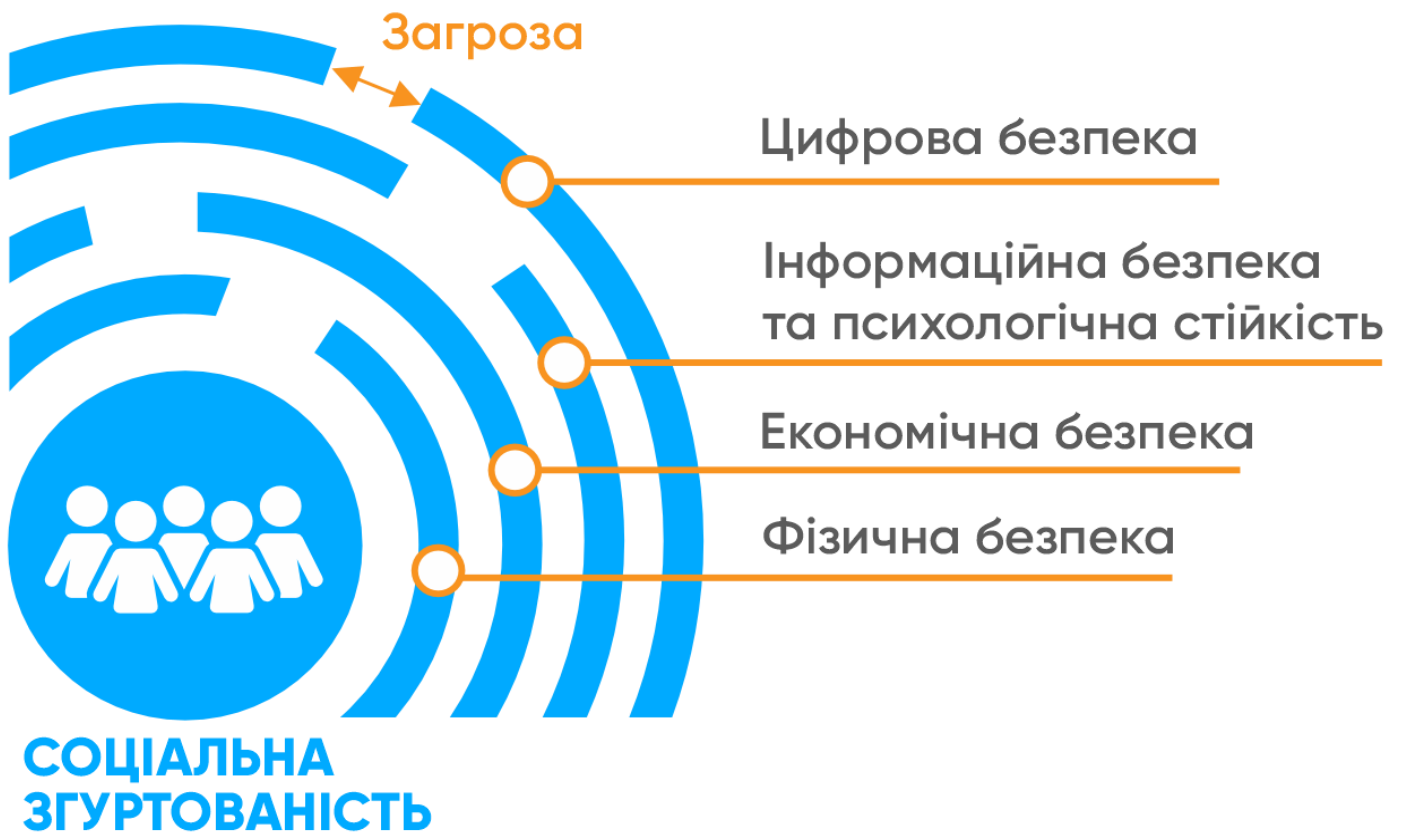
Розуміння безпеки в контексті діалогів у громаді виходить за межі традиційного уявлення про фізичний захист. Безпека – це комплексне поняття, яке охоплює різні аспекти життя громади та створює основу для її сталого розвитку.

Системний характер безпеки

Безпека у громаді - це системний підхід до створення середовища, де:

- Гарантується фізичний захист громадян від зовнішніх загроз
- Забезпечується активне залучення членів громади до посилення довіри і згуртованості
- Формується готовність громади до реагування на виклики та вразливості

П'ять основних вимірів безпеки

1. Фізична безпека

Включає захист від безпосередніх загроз життю та здоров'ю людей, зокрема:

- Безпеку дорожнього руху та транспортної інфраструктури
- Громадське здоров'я та доступ до медичної допомоги
- Запобігання та протидію злочинності
- Готовність до надзвичайних ситуацій

2. Економічна безпека

Охоплює питання, пов'язані з:

- Доступом до ресурсів та їх справедливим розподілом
- Збереженням робочих місць та джерел доходу
- Захистом критичної інфраструктури
- Екологічною безпекою та захистом довкілля

3. Інформаційна безпека

Зосереджується на:

- Доступі до достовірної інформації
- Протидії дезінформації
- Налагодженні ефективних комунікацій у громаді
- Забезпеченні психологічної стійкості населення

4. Цифрова безпека

Включає:

- Захист персональних даних
- Кібербезпеку критичної інфраструктури
- Безпечне використання цифрових технологій
- Розвиток цифрових компетенцій

5. Соціальна згуртованість

Є фундаментом безпеки громади та проявляється через:

- Довіру між членами громади
- Ефективні механізми розв'язання конфліктів
- Активну участь у житті громади
- Взаємопідтримку та солідарність

3. Роль діалогу у розбудові безпеки

Діалог є ключовим інструментом для:

1. Виявлення та обговорення безпекових викликів
2. Пошуку спільних рішень для посилення безпеки
3. Розбудови довіри між більшими групами у громаді
4. Координації дій у кризових ситуаціях

При фасилітації діалогів про безпеку важливо розуміти взаємозв'язок усіх компонентів безпеки та їх вплив на життя громади. Діалог має створювати простір для:

- Висловлення різних точок зору та потреб
- Обміну досвідом та знаннями
- Планування спільних дій
- Моніторингу результатів та коригування підходів

«Спіральне посилення» безпеки через діалог

Ефективний діалог створює позитивний цикл, де:

1. Діалог формує згуртованість
2. Згуртованість посилює безпеку
3. Відчуття безпеки заохочує до подальшого діалогу
4. Кожен новий цикл робить громаду більш стійкою

Розуміння цієї динаміки дозволяє фасилітаторам:

- Структурувати діалоговий процес
- Визначати пріоритетні теми для обговорення
- Залучати релевантних учасників
- Досягати конкретних результатів для посилення безпеки громади

4. Модель безпеки

У контексті сучасних викликів, пов'язаних з військовими діями, безпека громади стає ключовим питанням для обговорення та планування. При фасилітації діалогів про безпеку важливо розуміти комплексну природу безпекових викликів та системно підходити до їх вирішення.

Інтегрований підхід до управління ризиками

Основною моделлю безпеки є інтегрований підхід до управління ризиками, який забезпечує створення цілісної системи реагування на загрози. При фасилітації діалогів важливо допомогти учасникам зрозуміти та обговорити всі компоненти цієї системи:

- Зменшення вразливості громади
- Оцінка та моніторинг загроз
- Впровадження циклу реагування
- Посилення потенціалу та стійкості громади

Підготовчий етап діалогів з безпеки в громаді: аналіз стейкхолдерів

На підготовчому етапі діалогу з безпеки в громаді фасилітатору необхідно зосередитися на п'яти ключових завданнях:

1.Мапування стейкхолдерів: створення повної карти зацікавлених сторін з оцінкою їхнього рівня впливу та інтересу щодо безпекових питань у громаді.

2.Формування збалансованої діалогової ініціативної групи (далі ДІГ) (8-12 осіб): залучення представників місцевої влади, правоохоронних органів, активних мешканців, вразливих груп та експертів з безпеки.

3.Проведення індивідуальних консультацій з певними учасниками для роз'яснення мети, уточнення можливостей участі та узгодження формату роботи.

4.Збір та аналіз базової інформації: вивчення стратегії розвитку громади, дієвих безпекових програм та статистики правопорушень.

5.Організація установчої зустрічі для учасників: знайомство, узгодження правил роботи та визначення графіку подальших зустрічей.

Детальні рекомендації щодо виконання кожного завдання, наявність інструментів та матеріалів представлені в **Додатку 1. Сесія з аналізу стейкхолдерів (зацікавлених сторін)**.

Успішне виконання цих завдань дозволить створити надійну основу для подальшої роботи з аналізу ризиків та розробки планів реагування на загрози / в громаді.

Циклічні фази реагування на ризики

При проведенні діалогів про безпеку важливо структурувати обговорення навколо чотирьох основних фаз реагування на ризики. Кожна фаза має свої особливості та потребує окремої уваги під час фасилітації:

1. Аналіз ризиків

Під час фасилітації цієї фази важливо допомогти учасникам:

- Визначити та оцінити актуальні загрози для громади (наприклад, можливі обстріли, терористичні акти, загострення гуманітарної кризи)
- Ідентифікувати внутрішню вразливість (недостатня інфраструктура, соціальна напруга чи брак знань у жителів)
- Проаналізувати наявний потенціал та прогалини в стійкості громади (рівень конфліктності, рівень довіри, згуртованість, експертний потенціал)
- Оцінити інтенсивність різних типів ризиків (сила, ймовірність загроз)

Приклади для обговорення:

- Картування наявних місць утворення в громаді (наприклад, об'єкти критичної інфраструктури, місця скупчення людей)
- Аналіз стану укриттів та їх доступності для різних груп населення
- Оцінка рівня поінформованості мешканців про дії при повітряній тривозі
- Визначення особливо вразливих груп населення (люди з інвалідністю, люди похилого віку, сім'ї з маленькими дітьми)
- Аудит наявних ресурсів для реагування на надзвичайні ситуації

Детальну інструкцію для фасилітатора з ведення сесії з аналізу ризиків подано в **Додатку 2. Сесія з аналізу ризиків.**

2. Підготовка до реагування

На цьому етапі діалогу фокус має бути на:

- Спільній розробці планів дій для мінімізації наслідків загроз
- Обговоренні шляхів підвищення готовності громади
- Визначенні необхідних ресурсів та можливостей їх забезпечення (засоби захисту, логістична підтримка).

Інструкція з фасилітації сесії з підготовки до реагування надана в **Додатку 3. Сесія з підготовки до реагування**

Приклади для обговорення:

- Створення маршрутів евакуації та їх маркування
- Формування запасів води, продуктів, медикаментів
- Навчання населення навичкам першої допомоги
- Створення системи оповіщення через різні канали комунікації (месенджери, гучномовці, сирени тощо)
- Проведення навчальних тренувань з евакуації в укриття
- Створення бази даних спеціалістів та волонтерів

3. Реагування

Опис фасилітації сесії з діалогу щодо реагування у сфері безпеки подано в **Додатку 4. Сесія з реагування.**

При обговоренні фази реагування важливо зосередитись на:

- Механізмах активізації планів реагування (евакуація, забезпечення безпеки гуманітарних коридорів).
- Налагодженні координації між різними стейкхолдерами
- Розподілі ролей та відповідальності

Приклади для обговорення:

- Алгоритм дій при оголошенні повітряної тривоги
- Організація пунктів обігріву при відключенні електроенергії
- Надання першої допомоги постраждалим
- Забезпечення альтернативних джерел енергії для критичної інфраструктури
- Координація роботи волонтерів для допомоги вразливим групам
- Організація тимчасового житла для евакуйованих

4. Відновлення

Фасилітуючи обговорення відновлення, варто приділити увагу:

- Плануванню відновлення критичної інфраструктури
- Механізмам надання допомоги постраждалим
- Аналізу ефективності попередніх дій
- Визначенню напрямків підвищення готовності до небезпек

Детальний опис фасилітованого діалогу щодо відновлення подано в **Додатку 5. Сесія з відновлення.**

Очікувані результати діалогу

Після проведення діалогу про модель безпеки учасники мають:

- Розуміти системну природу безпеки громади
- Усвідомлювати взаємозв'язок між швидкими фазами реагування на ризики
- Мати чітке бачення ролей та відповідальність різних акторів
- Визначати конкретні кроки для посилення безпеки у своїй громаді

5. Ключові рекомендації для фасилітатора діалогів з питань безпеки в громаді

---

1. Підготовка до діалогу

Планування та організація

- Визначте чіткі цілі та очікувані результати діалогу
- Оберіть відповідне приміщення, що забезпечує конфіденційність та комфорт
- Заздалегідь підготуйте додаткові матеріали та обладнання
- Складіть детальний сценарій проведення діалогу з часовими рамками

Вивчення контексту

- Дослідіть основні проблеми безпеки у громаді
- Ознайомтеся з історією конфліктів та спробуйте їх вирішити
- Визначте ключових стейкхолдерів та їхні інтереси
- Проаналізуйте деякі ризики та чутливі теми

2. Проведення діалогу

Створення безпечного простору

- Встановіть базові правила взаємодії на початку зустрічі
- Забезпечте рівні можливості для висловлення всіх учасників
- Підтримуйте атмосферу поваги та конфіденційності
- Реагуйте на прояви дискримінації чи агресії

Управління процесом

- Дотримуйтесь часових рамок, але будьте гнучкими
- Балансуйте між структурованістю та природним перебігом діалогу
- Використовуйте техніку активного слухання
- Фіксуйте ключові моменти та домовленості

Робота з емоціями

- Визнавайте емоції учасників, але не дозволяйте їм домінувати
- Допомагайте перефокусувати увагу з емоцій на вирішення проблеми
- Робіть паузи при зростанні напруги
- Використовуйте техніку деескалації конфліктів

3. Завершення та подальші кроки

Підведення підсумків

- Узагальніть досягнуті результати та домовленості
- Переконайтеся, що всі учасники мають спільне розуміння наступних кроків
- Зафіксуйте конкретні зобов'язання та відповідальних осіб
- Визначте механізми моніторингу виконання рішень

Рефлексія та оцінка

- Проведіть самоаналіз своєї роботи як фасилітатора
- Зберіть зворотний зв'язок від учасників
- Визначте область для покращення
- Документуйте отриманий досвід та уроки

4. Професійний розвиток фасилітатора

Постійне навчання

- Регулярно оновлюйте знання про методи фасилітації
- Вивчайте успішні практики проведення діалогів з безпеки
- Беріть участь у професійних спільнотах та обміні досвідом
- Розвивайте навички роботи зі швидкими групами та контекстами

Етичні принципи

- Дотримуйтеся нейтральності та неупередженості
- Забезпечуйте інклюзивність та репрезентативність
- Поважайте конфіденційність та приватність
- Будьте чесними щодо своїх емоцій та відчуттів та, можливо, візьміть паузу

5. Особливості діалогів з питань безпеки

Специфічні виклики

- Враховуйте можливості травматичних переживань учасників
- Будьте готові до обговорення складних та хворобливих тем
- Забезпечте фізичну безпеку під час проведення діалогу
- Майте план дій на випадок надзвичайних ситуацій

Робота з іншими групами

- Врахуйте гендерні аспекти безпеки
- Забезпечте участь вразливих груп
- Балансуйте інтереси різних структур (поліція, місцева влада, громада)
- Сприяйте формуванню спільного бачення безпеки

Заключні поради

- Починайте з менших груп та простих тем
- Регулярно практикуйте навички фасилітації
- Знайдіть ментора або досвідченого колегу для консультацій
- Пам'ятайте про важливість самопіклування та управління стресом
- Будьте готові адаптувати свій підхід відповідно до потреб громади

ДОДАТОК 1.

Сесія з аналізу стейкголдерів (зацікавлених сторін)

Ця інструкція призначена для фасилітаторів, які проводять діалоги з безпеки в громадах. Мета - забезпечити структурований підхід до аналізу стейкголдерів та їх залучення до процесу забезпечення безпеки громади.

Підготовчий етап

Матеріали та обладнання

- Фліпчарт або велика дошка
- Паперовий скотч
- Різнокольорові маркери
- Стікери різних кольорів
- Роздруківки бостонської матриці (матриці Гарднера)
- Папір А4 для індивідуальної роботи
- Роздруківки схеми позначень взаємозв'язків
- Роздруковані таблиці аналізу стейкголдерів (по одній на малу групу)
- Годинник або таймер

Часові рамки

Рекомендована тривалість повної сесії: 3 години

- Вступна частина: 20 хвилин
- Основні вправи: 2 години
- Підведення підсумків: 40 хвилин

Вправа 1. Мозковий штурм **«Стейкголдери безпеки в нашій громаді».**

Мета: Визначити основних стейкголдерів, які впливають на безпеку громади або зацікавлені в її забезпеченні.

Підготовка простору

- Розмістіть стільці півколом перед фліпчартом
- Підготуйте фліпчарт із заголовком «Стейкголдери безпеки в нашій громаді»

Проведення мозкового штурму (30 хвилин):

1. Вступ та розминка (10 хвилин)

Коротке введення (3 хвилини)

«Сьогодні ми визначаємо всіх, хто впливає на безпеку нашої громади. Важливо врахувати як очевидні, так і неочевидні сторони»

Правила мозкового штурму (2 хвилини)

- Кількість ідей важливіша за якість
- Критика заборонена
- Незвичайні ідеї вітаються
- Комбінуйте та розвивайте інші ідеї

Розминка (5 хвилин)

Попросіть учасників назвати перші організації чи людей, які спадають на думку, коли вони чують:

- Фізична безпека громади
- Інформаційна безпека
- Соціальна безпека
- Інфраструктурна безпека

2. Груповий мозковий штурм (20 хвилин)

Перший етап (10 хвилин)

- Запишіть на фліпчарті основні категорії стейкхолдерів:
  - Органи влади та силові структури
  - Соціальні служби та установи
  - Громадський сектор
  - Бізнес
  - Міжнародні організації
- Попросіть учасників назвати конкретних стейкхолдерів у кожній категорії
- Записуйте всі пропозиції на фліпчарті

Другий етап (10 хвилин)

- Перегляньте список із 15 ключових стейкхолдерів із документа
- Запитайте групу про додаткових стейкхолдерів, яких могли пропустити
- Обговоріть особливі ролі кожного стейкхолдера в контексті безпеки

Поради фасилітатору

Підказки для активізації обговорення

- «Хто відповідає за безпеку під час надзвичайних ситуацій?»
- «Які організації допомагають внутрішньо переміщеним особам?»
- «Хто забезпечує інформаційну безпеку громади?»
- «Які бізнес-структури важливі для безпеки громади?»

Допоміжні питання для уточнення

- «Яка роль цього стейкхолдера у забезпеченні безпеки?»
- «З ким ще взаємодіє цей стейкхолдер?»
- «Які ресурси має цей стейкхолдер?»

Завершення (5 хвилин додатково)

- Швидко перегляньте весь список
- Переконайтесь, що не пропущені важливі стейкхолдери
- Подякуйте учасникам за активність

Вправа 2. «Мапа стейкголдерів» (45 хвилин).

Мета: Визначити всі зацікавлені сторони у сфері безпеки громади.

Процес проведення:

1. Пояснити учасникам поняття стейкголдерів та їх роль у забезпеченні безпеки громади (5 хвилин).
2. Розділіть учасників на малі групи по 4-5 осіб.
3. Кожна група отримує великий аркуш паперу та маркери.
4. Запропонуйте групам визначити варіанти усіх можливих стейкголдерів, використовуючи метод мозкового штурму (15 хвилин).
5. Попросіть групи презентувати свої результати (20 хвилин).
6. Створіть спільну карту стейкголдерів на фліпчарті (5 хвилин).

Поради фасилітатору

«Заохочуйте учасників думати широко, включаючи як очевидних, так і неочевидних стейкголдерів. Використовуйте наданий перелік з 15 категорій стейкголдерів як контрольний список».

1 етап: Інформаційне повідомлення «Розуміння поняття стейкголдерів» (5-7 хвилин)

Ключові тези для висвітлення:

«Стейкголдери - це особи, групи або організації, які мають інтереси в певній системі, наприклад, громаді, установі, бізнесі чи проєктах. Вони можуть впливати на систему або зазнавати впливу з її боку. У контексті безпеки громади - це всі, хто зацікавлений у створенні та підтримці безпечного середовища.

Важливо розуміти, що стейкголдери бувають:

- Прямі (безпосередньо залучені до процесів безпеки)
- Непрямі (опосередковано впливають на безпеку)
- Внутрішні (знаходяться всередині громади)
- Зовнішні (впливають ззовні)

У сфері безпеки громади ключовими стейкхолдерами є органи місцевого самоврядування, правоохоронні органи, військові адміністрації, громадські організації, бізнес та самі мешканці громади.

Аналіз стейкхолдерів – це систематичний процес збору та аналізу якісної інформації для визначення інтересів та впливу різних груп на безпеку громади.

Цей аналіз дозволить:

- Визначити ключових гравців у сфері безпеки
- Зрозуміти свої інтереси та можливості
- Передбачити деякі конфлікти
- Знайти можливості для співпраці
- Ефективно розподілити ресурси

У учасників має бути розуміння того, що різні рівні стейкхолдерів мають різний вплив та зацікавленість, і це потрібно використовувати при плануванні взаємодії з ними.

«Взаємозв'язки між стейкхолдерами можуть бути відмінними за характером та інтенсивністю. **Вони включають:**

- Партнерські відносини
- Ієрархічні зв'язки
- Конфліктні відносини
- Неформальні контакти
- Інформаційний обмін

Розуміння цих взаємозв'язків дозволить:

- Побудувати ефективні канали комунікації
- Запобігти поточним конфліктам
- Посилити позитивну взаємодію
- Створити стійкі партнерства»

2 етап: робота в малих групах

Розділіть учасників на малі групи по 4-5 осіб.

Кожна група отримує великий аркуш паперу та маркери.

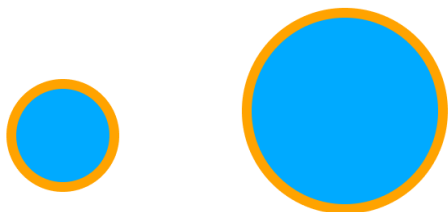
Запропонуйте групам визначити варіанти усіх можливих стейкхолдерів, використовуючи метод мозкового штурму (15 хвилин).

Попросіть групи презентувати свої результати (20 хвилин):

- Запитайте кожну групу про додаткових стейкхолдерів, яких могли пропустити
- Обговоріть особливі ролі кожного стейкхолдера в контексті безпеки

3 етап: Карта стейкголдерів

Використовуючи позначення намалюйте спільну карту стейкголдерів з урахуванням впливу кожного на безпеку в громаді.

Кола позначають учасників ситуації, їх відносний розмір відповідає обсягу влади в конкретній ситуації.

Пряма лінія позначає доволі близькі відносини, зв'язок.

Подвійна лінія означає союзництво.

Пунктирна лінія позначає неформальні або неміцні відносини.

Стрілки позначають домінуючий напрямок впливу або діяльності.

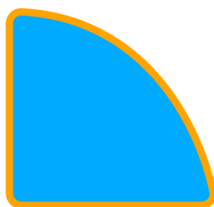
Зигзагоподібні лінії позначають розбіжності, конфлікт.

Подвійна лінія поперек основної позначає розірвані відносини.

Квадрат або прямокутник позначають питання, тему, проблему, щось неживе, навколо чого виник або може виникнути конфлікт або існують розбіжності.

Сегменти показують зовнішні сторони, які мають вплив, але прямо не залучені у конфлікт на цьому етапі.

Вправа 3. «Аналіз впливу та інтересів» (45 хвилин).

Мета: Визначити рівень впливу та інтересу кожного стейкхолдера.

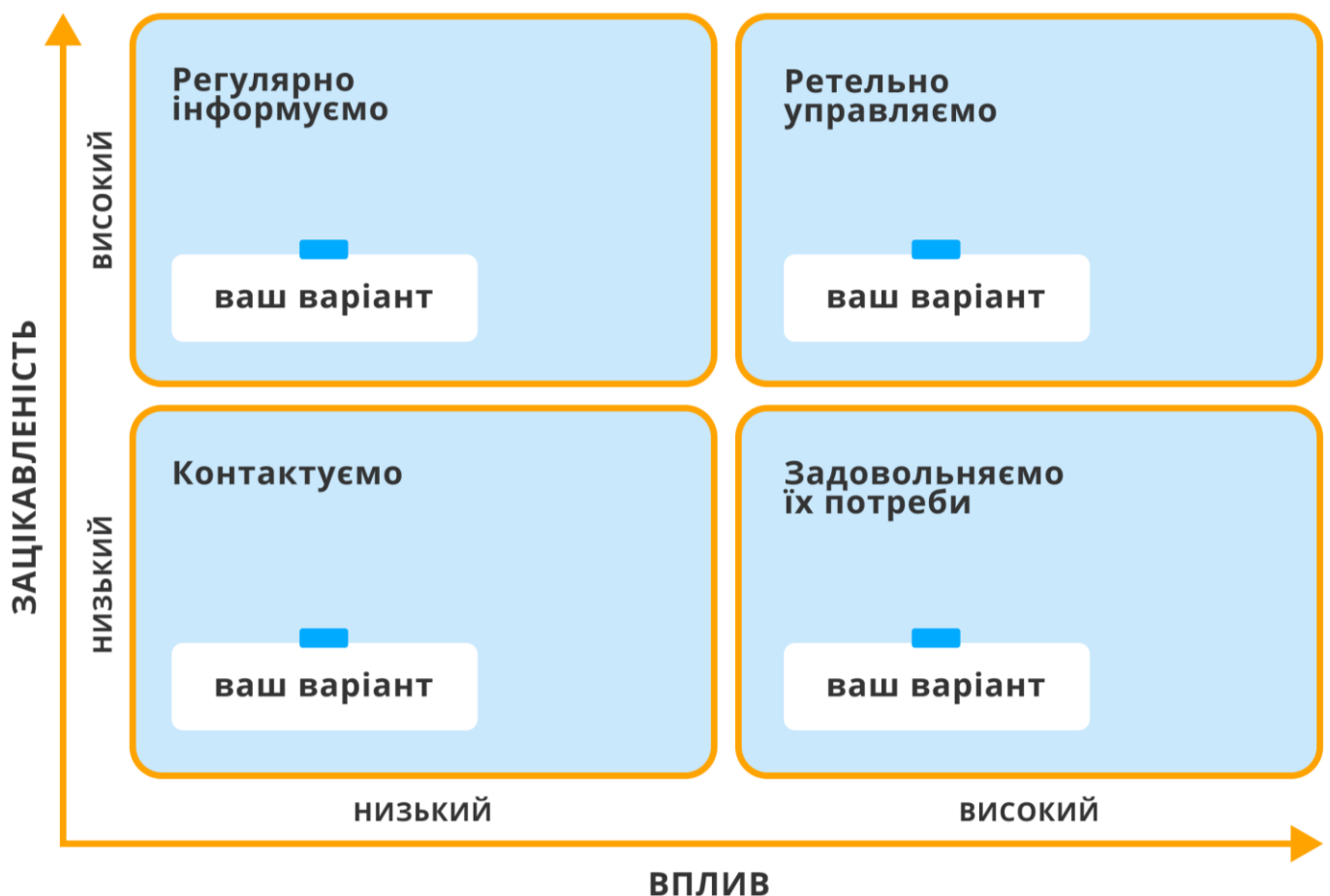
Процес проведення:

1. Представте матрицю Гарднера та поясніть її складові (10 хвилин).
2. У малих групах (4-5 осіб) попросіть учасників розмістити визначених стейкхолдерів у відповідних квадрантах матриці (20 хвилин).
3. Організуйте обговорення результатів у великій групі (15 хвилин).

Інформаційне повідомлення «Матриця Гарднера»

Матриця Гарднера (також відомо як матриця «влада-інтерес») - це інструмент стратегічного управління, який допомагає організаціям ефективно управляти відносинами із зацікавленими сторонами (стейкхолдерами).

ЗРАЗОК БОСТОНСЬКОЇ МАТРИЦІ (МАТРИЦІ ГАРДНЕРА)

Структура матриці: Матриця будується на основі двох ключових параметрів:

1. Влада (Power) - рівень повноважень та можливість впливу на проєкт/ організацію
2. Інтерес (Interest) - рівень зацікавленості в результатах проєкту/ діяльності організації

На цих основних параметрах формується матриця 2x2, яка розділяє стейкхолдерів на 4 групи:

1. Ключові гравці (високий вплив, високий інтерес):

- Потребують максимальної уваги
- Вимагають активного залучення
- Повинні брати участь у важливих рішеннях.

Приклад: Заступник голови громади з питань безпеки

2. Задоволені (висока влада, низький інтерес):

- Потребують достатньої інформації
- Важливо підтримувати їх задоволеність
- Можуть стати потужними союзниками.

Приклад: регулюючі органи

3. Інформовані (низька влада, високий інтерес):

- Потребують регулярного інформування
- Можуть допомогти в деталях проєкту
- Часто є хорошими помічниками.

Приклад: рядові співробітники, локальні спільноти

4. Мінімальні зусилля (низька влада, низький інтерес):

- Потребують моніторингу
- Мінімальної комунікації достатньо
- Не варто перевантажувати інформацію.

Приклад: віддалені стейкхолдери, широка громадськість

Вправа 4. Розробка стратегій взаємодії зі стейкхолдерами безпеки громади

Мета: Розробити конкретні стратегії взаємодії з ключовими стейкхолдерами для посилення безпеки в громаді, враховуючи їхні інтереси, рівень впливу та потенціал залучення.

Тривалість: 90 хвилин

Процес проведення:

1. Вступ (10 хвилин)

Ознайомте учасників зі списком визначених стейкхолдерів з попередніх вправ.

Поясніть учасникам: «Ми визначили ключових стейкхолдерів безпеки в нашій громаді. А також їхні інтереси та вплив. Зараз наше завдання – розробити конкретні стратегії взаємодії з кожним із них. Ми будемо використовувати таблицю, яка допоможе нам систематизувати наш аналіз та розробити ефективні підходи до співпраці.»

Поясніть структуру таблиці:

- Колонка 1: Стейкхолдер та інтереси в його залученні
- Колонка 2: Поточні активності стейкхолдера
- Колонка 3: Рівень впливу на безпеку
- Колонка 4: Рівень інтересу до співпраці
- Колонка 5: Готовність та можливості залучення

2. Робота в малих групах (40 хвилин)

Етап 1: Формування групи (5 хвилин)

- Об'єднайте учасників у групи по 4-5 осіб
- Розділити між групами різних категорій стейкхолдерів (наприклад, одна група працює з державними органами, інша – з громадським сектором)

Етап 2: Аналіз стейкголдерів (35 хвилин)

Групи заповнюють таблицю, відповідаючи на питання:

Для кожного стейкголдера визначте:

1. Який наш інтерес у співпраці з ним?
2. Які заходи він уже проводить у сфері безпеки?
3. Який реальний вплив має на безпеку громади?
4. Наскільки зацікавлений у посиленні безпеки?
5. Як можемо залучити його до співпраці?

Проекти соціально-економічного розвитку та відновлення

Стейкголдер	Активності стейкголдерів у громаді	Рівень впливу	Рівень інтересу	Готовність залучення
Стейкголдер та наш інтерес в його залученні (партнерство, інформування, спільні заходи тощо)	Заходи та активності стейкголдерів, які вони проводять у соціально-економічній сфері	Який вплив на соціально-економічний розвиток громади? Коротко опишіть рівень. Як ми це побачили?	Який інтерес до проекту? Коротко опишіть що саме цікаво та рівень інтересу	Які можливості долучитися? Якими заходами чи якими ресурсами може бути корисним?

3. Презентації та обговорення (25 хвилин)

- Кожна група представляє своє напрацювання (3-4 хвилини на групу)
- Після кожної презентації виділіть час на уточнюючі запитання
- Фасилітуйте обговорення, фокусуючись на практичних кроках взаємодії

4. Підсумкове визначення переваг (15 хвилин)

Введіть фінальне обговорення:

1. Визначте топ-5 резервних стейкхолдерів для повторної взаємодії

2. Для кожного з них визначте:

- Першочергові кроки для налагодження співпраці
- Відповідальну особу за комунікацію
- Часові рамки для початку взаємодії

Завершальний етап

Теоретичне узагальнення для учасників (5-7 хвилин):

«Аналіз стейкхолдерів - це не одноразова дія, а регулярний постійний процес. Ситуація з безпекою в громаді може змінюватися, з'являються нові стейкхолдери, змінюються взаємозв'язки. Тому важливо оновлювати аналіз та адаптувати стратегії взаємодії.»

Рекомендації щодо подальших кроків (15 хвилин)

1. Обговоріть механізми регулярного оновлення аналізу стейкхолдерів
2. Визначте формат документування результатів
3. Встановіть дату наступної зустрічі для моніторингу прогресу

ДОДАТОК 2.

Сесія з аналізу ризиків

Ця інструкція призначена для фасилітаторів, які проводять діалоги з безпеки в громадах. Мета - провести структурований аналіз безпекових ризиків у громаді та стратегічні напрямки для посилення безпеки.

Підготовчий етап

Матеріали та обладнання:

- Фліпчарт або велика дошка
- Різнокольорові маркери
- Стікери трьох кольорів (для визначення загроз, вразливостей та можливостей)
- Роздруківки матриці оцінки ризиків
- Папір А4 для індивідуальної роботи
- Маркери або ручки для учасників
- Малярна стрічка для кріплення матеріалів
- Годинник або таймер

Часові рамки

Рекомендована тривалість повної сесії: 3 години

- Вступна частина: 20 хвилин
- Основні вправи: 2 години
- Підведення підсумків: 40 хвилин

Вправа 1. «Ідентифікація загрози та вразливостей» (45 хвилин)

Мета: Визначити основні загрози безпеці громади та внутрішньої вразливості.

Процес проведення

1. Вступ (5 хвилин)

- Поясніть різницю між зовнішніми загрозами та внутрішніми вразливостями (див. Інформаційне повідомлення)
- Наведіть приклади кожної категорії

2.Індивідуальна робота (10 хвилин)

- Роздайте учасникам стікери двох кольорів
- Попросіть записати на стікерах відомі їм загрози та вразливості
- По одній ідеї на стікер

3.Групування результатів (15 хвилин)

- Зберіть стікери на фліпчарті
- Згрупуйте схожі ідеї
- Створіть категорії загроз та вразливостей

4.Обговорення (15 хвилин)

- Проаналізуйте кожну категорію
- Уточніть формулювання
- Доповніть список, якщо щось пропущено

Інформаційне повідомлення «Зовнішні загрози та внутрішні вразливості»

Розгляньмо різницю між зовнішніми загрозами та внутрішніми вразливостями в контексті безпеки громади:

Зовнішні загрози для громади включають:

- Організовані злочинні угруповання, що можуть діяти на території громади
- Екологічні загрози від підприємств сусідніх територій
- Стихійні лиха та надзвичайні ситуації природного характеру
- Загрози військового характеру або диверсійні групи
- Нелегальна міграція та пов'язані з нею ризики

Внутрішні загрози для громади:

- Недостатня координація між службами безпеки та екстреного реагування
- Застаріла система оповіщення населення про надзвичайні ситуації
- Відсутність актуальних планів евакуації та укриття
- Низький рівень підготовки населення до надзвичайних ситуацій
- Неналежний технічний стан критичної інфраструктури (водопостачання, електромережі)

Принципова відмінність виникає в тому, що зовнішні загрози - це показові небезпеки, які виявляються за межами громади і можуть мати обмежений вплив. Натомість внутрішні вразливості - це слабкі місця в системі безпеки самої громади, які можна і потрібно усувати власними силами через відповідні управлінські рішення та організаційні заходи.

Які аспекти безпеки у вашій громаді потребують найбільшої уваги?

Вправа 2. «Оцінка інтенсивності ризиків» (45 хвилин)

Мета: Оцінити ймовірність та вплив кожного ризику.

Процес проведення

1. Презентація матриці оцінки ризиків (10 хвилин) (див. інформаційне повідомлення)

- Поясніть принцип оцінки за двома параметрами:
  - Ймовірність (низька/середня/висока)
  - Потенційний вплив (низький/середній/високий)
- Покажіть приклад оцінки одного ризику

2. Робота в малих групах (20 хвилин)

- Розділіть учасників на групи по 4-5 осіб
- Кожна група оцінює визначені раніше ризики
- Результати заносяться в матрицю

3. Презентація та узгодження (15 хвилин)

- Групи представляють свої оцінки
- Обговорюють розбіжності
- Досягнення консенсусу щодо фінальних оцінок

Інформаційне повідомлення «Матриця оцінки ризиків»

План презентації (10 хвилин):

1. Вступ (1 хв)

- Матриця ризиків - це інструмент для пріоритизації ризиків
- Використовується для прийняття рішень щодо управління ризиками

2. Параметр «Ймовірність» (2 хв)

- Низька: подія мало ймовірна (1 раз на 5+ років)
- Середня: подія можлива (1 раз на 1-5 років)
- Висока: подія дуже ймовірна (частіше ніж раз на рік)

3. Параметр «Потенційний вплив» (2 хв)

- Низький: незначні наслідки, швидке відновлення
- Середній: суттєві наслідки, потребує ресурсів для відновлення
- Високий: критичні наслідки, значні втрати

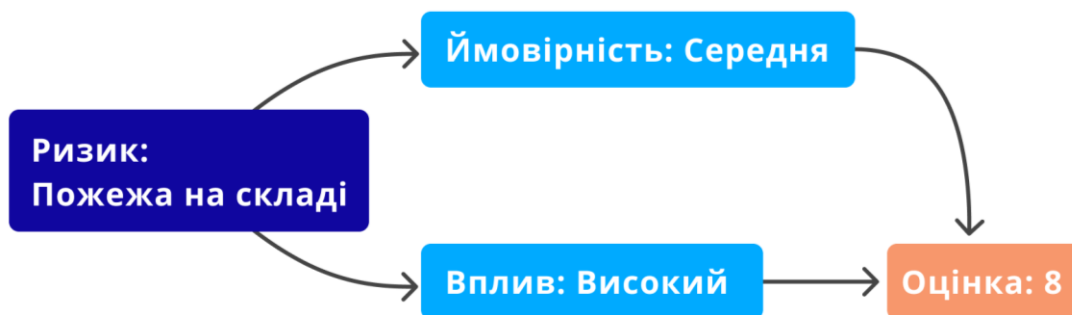
4. Пояснення матриці (3 хв)

- Числа від 1 до 9 показують пріоритетність ризику
- Кольорове кодування:
  - Зелений: низька перевага (1-3)
  - Жовтий: середній пріоритет (4-7)
  - Червоний: висока перевага (8-9)

5. Приклад оцінки (2 хв)

- Ризик: Пожежа на складі
- Ймовірність: Середня (були випадки в галузі)
- Вплив: Високий (значні матеріальні втрати)
- Результат: Оцінка 8 - висока перевага

Приклад оцінки

Матриця оцінки ризиків

Високий вплив Низька ймовірність 6	Високий вплив Середня ймовірність 8	Високий вплив Висока ймовірність 9
Середній вплив Низька ймовірність 4	Середній вплив Середня ймовірність 5	Середній вплив Висока ймовірність 7
Низький вплив Низька ймовірність 1	Низький вплив Середня ймовірність 2	Низький вплив Висока ймовірність 3

Матриця демонструє, що навіть при середній ймовірності, високому впливі, ризик потребує першочергової уваги та розробки плану реагування.

Вправа 3. «Аналіз спроможності громади» (45 хвилин)

Мета: Визначити наявні ресурси та прогалини в системі безпеки громади.

Процес проведення

1. Мозковий штурм (15 хвилин)

- Запитайте про наявні ресурси:
  - Матеріальні (укриття, обладнання)
  - Людські (експерти, волонтери)
  - Організаційні (системи оповіщення, плани евакуації)
  - Інформаційні (канали комунікації, бази даних)

2. Аналіз прогалин (15 хвилин)

- Для кожного пріоритетного ризику визначте:
  - Що вже є в громаді?
  - Чого не вистачає?
  - Що можна покращити?

3. Визначення пріоритетів (15 хвилин)

- Оберіть топ-5 найбільш критичних прогалин
- Обговоріть можливі шляхи їх усунення

Завершальний етап (45 хвилин)

Узагальнення результатів (25 хвилин)

- Перегляньте всі напрацювання
- Виділіть ключові висновки
- Сформулюйте рекомендації

Планування наступних кроків (20 хвилин)

- Визначте відповідні різні напрямки
- Встановіть часові рамки
- Домовтеся про формат моніторингу прогресу

Поради фасилітатору

Загальні рекомендації

- Створюйте безпечну атмосферу для відвертого обговорення
- Заохочуйте різні погляди та думки
- Дотримуйтеся балансу між глибоким аналізом та часовими рамками
- Фокусуйте увагу на конкретних, практичних рішеннях

Специфічні моменти

- При обговоренні загроз не допускайте паніки або сильної драматизації
- Акцентуйте увагу на тому, що можна зробити, а не на проблемах
- Враховуйте різні групи населення та їхні специфічні потреби
- Документуйте всі важливі ідеї та пропозиції

Можливі виклики та шляхи їх подолання

- Якщо група застрягає на проблемах - переключіть увагу на пошук рішень
- При конфліктних ситуаціях - нагадуйте про спільну мету
- Якщо дискусія стане надто загальною - просіть конкретних прикладів
- При домінуванні окремих учасників - активніше залучайте інших

Приклади питань для обговорення

- Яка загроза є найбільш актуальною для нашої громади?
- Які групи населення є найбільш вразливими?
- Які ресурси ми маємо для реагування на ризики?
- Що можна зробити для посилення безпеки вже зараз?
- Які партнерства потрібно розвивати?

ДОДАТОК 3.

Сесія з підготовки до реагування

Ця інструкція призначена для фасилітаторів, які проводять діалоги з безпеки в громадах. Мета - забезпечити структурований підхід до підготовки громади до реагування на загрози та розробки конкретних планів дій.

Підготовчий етап

Матеріали та обладнання

- Фліпчарт або велика дошка
- Різнокольорові маркери
- Паперовий скотч
- Стікери різних кольорів
- Роздруківки шаблонів планів реагування
- Папір А4 для індивідуальної роботи
- Схеми евакуації приміщень громади
- Годинник або таймер

Часові рамки

Рекомендована тривалість: 3 години

- Вступна частина: 20 хвилин
- Основні вправи: 2 години
- Підведення підсумків: 40 хвилин

Вправа 1. Мозковий штурм «Пріоритетні напрямки підготовки до реагування»

Проведення мозкового штурму (45 хвилин)

1. Вступ та розминка (15 хвилин)

Коротке введення (5 хвилин): «Сьогодні ми формуємо розуміння ключових напрямків підготовки нашої громади до можливих загроз. Важливо враховувати всі аспекти готовності.»

Підготовка до реагування - це комплексний процес, який включає:

- Планування дій на випадок різних загроз
- Забезпечення необхідними ресурсами
- Навчання населення
- Створення системи оповіщення
- Налаштування координації між службами реагування

Ефективна підготовка дозволяє:

- Мінімізувати втрати
- Прискорити час реагування
- Забезпечити злагодженість дій
- Підвищити стійкість громади

Правила мозкового штурму (2 хвилини):

- Кількість ідей важливіша за якість
- Критика заборонена
- Незвичайні ідеї вітаються
- Комбінуйте та розвивайте інші ідеї

2. Груповий мозковий штурм (30 хвилин)

Перший етап (15 хвилин):

- Запишіть на фліпчарті основні напрямки підготовки:
  - Маршрути евакуації
  - Запаси та ресурси
  - Навчання населення
  - Системи оповіщення
  - Тренування
  - База даних фахівців

Другий етап (15 хвилин):

- Детальне обговорення кожного блоку
- Визначення конкретних заходів
- Встановлення пріоритетності

Вправа 2. «Розробка планів реагування» (45 хвилин)

Інформаційне повідомлення (5-7 хвилин):

«План реагування - це документ, який описує:

- Послідовність дій при виникненні загрози
- Розподіл відповідальності
- Необхідні ресурси
- Канали комунікації
- Алгоритми прийняття рішень

Ефективний план повинен бути:

- Чітким та зрозумілим
- Реалістичним
- Гнучким
- Узгодженим з усіма учасниками
- Регулярно оновлюваним. »

Процес проведення:

1. Розділіть учасників на 6 тематичних груп
2. Кожна група працює над своїм напрямком
3. Презентація та обговорення результатів

Завершальний етап

Теоретичне узагальнення (5-7 хвилин):

«Підготовка до реагування - це постійний процес, який вимагає:

- Регулярного оновлення планів
- Тестування систем оповіщення
- Проведення тренувань
- Оновлення баз даних
- Підтримки національного рівня запасів

Важливо пам'ятати, що ефективність реагування прямо залежить від якості підготовки. »

Рекомендації щодо подальших кроків (15 хвилин)

1. Визначте відповідальних за кожен напрямок
2. Встановіть терміни виконання
3. Заплануйте дату наступної зустрічі для моніторингу прогресу

ДОДАТОК 4.

Сесія з реагування

Ця інструкція призначена для фасилітаторів, які проводять діалоги з безпеки в громадах. Мета - розробити чіткі механізми реагування на надзвичайні ситуації та налагодити ефективну координацію між стейкхолдерами безпеки громади.

Підготовчий етап

Матеріали та обладнання

- Фліпчарт або велика дошка
- Різнокольорові маркери
- Стікери трьох кольорів
- Роздруківки шаблонів алгоритмів реагування
- Папір А4 для індивідуальної роботи
- Схеми евакуації приміщень
- Контактні дані екстрених служб
- Годинник або таймер

Часові рамки

Рекомендована тривалість повної сесії: 3 години

- Вступна частина: 20 хвилин
- Основні вправи: 2 години
- Підведення підсумків: 40 хвилин

Вправа 1. «Алгоритми реагування» (45 хвилин)

Мета: Розробити чіткі покрокові алгоритми дій при різних надзвичайних ситуаціях.

Інформаційне повідомлення

«Ключові принципи реагування» (5-7 хвилин)

«При реагуванні на надзвичайні ситуації критично спостерігається:

- Швидкість прийняття рішень
- Чіткий розподіл ролей
- Налагоджена комунікація
- Координація дій
- Пріоритетизація безпеки людей

Ефективне реагування базується на:

- Завчасній підготовці
- Регулярних тренуваннях
- Актуальних планах дій
- Доступності ресурсів
- Знанні своїх обов'язків кожним учасником процесу»

Процес проведення

1. Вступ (5 хвилин)

- Поясніть важливість чітких алгоритмів дії
- Наведіть приклади типових ситуацій

2. Робота в малих групах (25 хвилин)

- Розділіть учасників на 6 груп
- Кожна група отримує одну проблему для розробки алгоритму дій згідно шаблонів:
  - Повітряна тривога
  - Відключення електроенергії
  - Надання першої допомоги
  - Забезпечення критичної інфраструктури
  - Координація волонтерів
  - Організація евакуації

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ РОБОТИ В ГРУПАХ

Шаблон алгоритму реагування

1. Назва ситуації
2. Відповідальна особа/підрозділ
3. Послідовність дій:
  - Крок 1: ...
  - Крок 2: ...
4. Необхідні ресурси
5. Контактні дані
6. Особливі умови

Шаблон протоколу взаємодії

1. Учасники взаємодії
2. Канали комунікації
3. Часові рамки реагування
4. Формат обміну інформацією
5. Механізми координації
6. Резервні варіанти зв'язку

Інформація для фасилітатора.

Алгоритми реагування на надзвичайні ситуації (Приклади)

1. Повітряна тривога

Відповідальні особи

- Координатор безпеки громади
- Старости населених пунктів
- Керівники критичної інфраструктури

Послідовність дій

1.Активація системи оповіщення:

- Включення сирен
- Розсилка повідомляє через месенджери
- Оповіщення через гучномовці

2.Забезпечення укриття:

- Відкриття визначених укриттів
- Направлення людей до найближчих укриттів
- Перевірка наявності останніх запасів в укриттях

3.Під час тривоги:

- Контроль ситуації в укриттях
- Підтримка зв'язку з екстреними службами
- Моніторинг офіційних повідомлень

4.Після відбою:

- Перевірка території на наявність пошкоджень
- Надання допомоги постраждалим (за потреби)
- Інформація про завершення тривоги

2. Відключення електроенергії

Відповідальні особи

- Енергетична служба громади
- Координатор з надзвичайних ситуацій
- Керівники соціальних закладів

Послідовність дій

1.Оцінка ситуації:

- Визначення масштабу відключення
- З'ясування орієнтовного часу відновлення
- Перевірка роботи резервних генераторів

2.Забезпечення критичних об'єктів:

- Активація резервного живлення для лікарень
- Перевірка водопостачання
- Забезпечення зв'язку через альтернативні канали

3.Організація пунктів обігріву/ підзарядки:

- Відкриття визначених локацій
- Забезпечення необхідними ресурсами
- Інформування населення про розміщення

4.Моніторинг та підтримка:

- Регулярна перевірка вразливих груп населення
- Координація з енергетичними службами
- Інформація про прогрес відновлення

3. Надання першої допомоги

Відповідальні особи

- Медичний координатор громади
- Керівники медичних закладів
- Сертифікований рятувальник

Послідовність дій

1.Оцінка ситуації:

- Визначення кількості постраждалих
- Оцінка типів травм
- Виклик додаткової допомоги за потреби

2.Сортування постраждалих:

- Визначення оптимальності допомоги
- Розподіл ресурсів
- Організація пунктів надання допомоги

3.Розподіл ресурсів:

- Пріоритезація об'єктів
- Направлення ремонтних бригад
- Забезпечення паливом

4.Відновлення роботи:

- Ремонт пошкоджень
- Тестування систем
- Повернення до штатного режиму

5. Координація волонтерів

Відповідальні особи

- Координатор волонтерів
- Керівники волонтерських груп
- Відповідальний за ресурси

Послідовність дій

1.Активация волонтерської мережі:

- Оповіщення координаторів груп
- Збір інформації про доступність
- Визначення потреб

2.Розподіл завдань:

- Формування групи за напрямками
- Призначення відповідних
- Інструкція щодо завдань

3.Забезпечення ресурсами:

- Видача необхідного обладнання
- Розподіл транспорту
- Забезпечення зв'язком

4.Моніторинг діяльності:

- Контроль виконання завдань
- Координація між групами
- Збір звітності

6. Організація евакуації

Відповідальні особи

- Керівник штабу евакуації
- Транспортний координатор
- Відповідальні за пункти прийому

Послідовність дій

1.Активация плану евакуації:

- Оповіщення населення
- Підготовка транспорту
- Відкриття пунктів збору

2.Збір та реєстрація:

- Реєстрація евакуйованих
- Перевірка документів
- Формування груп

3.Транспортування:

- Розподіл по транспорту
- Визначення маршрутів
- Супровід груп

4.Розміщення евакуйованих:

- Прийом у визначених локаціях
- Забезпечення базових потреб
- Облік розміщення

Важливі примітки:

- Всі алгоритми повинні регулярно оновлюватися
- Необхідно проводити тренування з відпрацювання дій
- Контактні дані відповідних осіб мають бути актуальними
- Важливо мати резервні плани для кожного сценарію

3.Презентація та обговорення (15 хвилин)

- Кожна група представляє свій алгоритм
- Спільне доопрацювання та уточнення

Вправа 2. «Координація взаємодії» (45 хвилин)

Мета: Налагодити ефективну взаємодію між ефективними службами та організаціями під час реагування.

Інформаційне повідомлення «Принципи координації» (5-7 хвилин)

«Ефективна координація при реагуванні вимагає:

- Єдиного центру прийняття рішень
- Чітких каналів комунікації
- Визначених контактних осіб
- Регулярного обміну інформацією
- Спільних тренувань

Важливо забезпечити:

- Узгодженість дій
- Уникнення дублювання функцій
- Ефективне використання ресурсів
- Швидке прийняття рішення
- Гнучкість реагування»

Процес проведення

1.Картування взаємодій (15 хвилин)

- Визначте всіх учасників процесу реагування
- Окресліть зони відповідальності
- Встановіть зв'язки та відносини

2.Розробка протоколів взаємодії (20 хвилин)

- Створіть схеми комунікації
- Визначте точки контакту
- Встановіть часові рамки реагування

3.Узгодження та затвердження (10 хвилин)

- Перегляд та уточнення протоколів
- Визначення відповідних осіб
- Встановлення механізмів оновлення інформації

Поради фасилітатору

Загальні рекомендації

- Підтримуйте конструктивну атмосферу
- Фокусуйтеся на практичних рішеннях
- Заохочуйте активну участь усіх учасників
- Дотримуйтеся часових рамок
- Документуйте всі напрацювання

Специфічні моменти

- При обговоренні реагування зберігайте спокій
- Акцентуйте увагу на конкретних діях
- Перевіряйте реалістичність пропозицій
- Враховуйте наявні ресурси та обмеження

ДОДАТОК 5.

Сесія з відновлення безпеки громади

Ця інструкція призначена для фасилітаторів, які проводять діалоги з безпеки в громадах. Мета - розробити структурований план відновлення після надзвичайних ситуацій та застосувати механізми посилення стійкості громади.

Підготовчий етап

Матеріали та обладнання

- Фліпчарт або велика дошка
- Різнокольорові маркери
- Паперовий скотч
- Стікери трьох кольорів (для визначення параметрів, ресурсів та відповідей)
- Роздруківки шаблонів планів відновлення
- Папір А4 для індивідуальної роботи
- Схеми критичної інфраструктури громади
- Годинник або таймер

Часові рамки

Рекомендована тривалість повної сесії: 3 години

- Вступна частина: 20 хвилин
- Основні вправи: 2 години
- Підведення підсумків: 40 хвилин

Вправа 1. «Алгоритми реагування» (45 хвилин)

Мета: Розробити чіткі покрокові алгоритми дій при різних надзвичайних ситуаціях.

Інформаційне повідомлення

«Ключові принципи реагування» (5-7 хвилин)

«При оцінці наслідків важливо звернути увагу на:

- Масштаб пошкоджень інфраструктури
- Вплив на різні групи населення
- Доступність базових послуг
- Економічні втрати
- Соціальні наслідки

Ефективна оцінка має бути:

- Систематичною
- Об'єктивною
- Всеохоплюючою
- Орієнтованою на конкретні дії"

Процес проведення

1. Вступ (5 хвилин)

- Поясніть мету та процес оцінки
- Презентуйте критерії оцінювання

2. Робота в групах (25 хвилин)

- Розділіть учасників на 4 групи за напрямками:
  - Інфраструктура
  - Соціальні послуги
  - Економіка
  - Безпека

3. Презентація результатів (15 хвилин)

- Кожна група представляє свої висновки
- Спільне визначення пріоритетів

Шаблон оцінки наслідків

1. Сфера оцінки
2. Виявлені проблеми
3. Масштаб впливу
4. Терміновість рішення
5. Наявні ресурси
6. Потреби в додаткових ресурсах

Вправа 2. «Планування відновлення» (45 хвилин)

Інформаційне повідомлення

«Ключові аспекти відновлення» (5-7 хвилин)

«План відновлення має включати:

- Короткострокові та довгострокові цілі
- Наявні ресурси та можливості
- Потреби різних груп населення
- Сталість запропонованих рішень
- Механізми моніторингу прогресу »

Процес проведення

1.Розробка планів (20 хвилин)

- Використовуйте шаблон плану відновлення
- Визначення конкретних заходів
- Встановлення термінів та відповідальних

2.Обговорення та координація (15 хвилин)

- Узгодження планів між групами
- Виявлення потреби у ресурсах
- Визначення синергій

3.Фіналізація планів (10 хвилин)

- Уточнення деталей
- Встановлення індикаторів успіху

Вправа 2. «Аналіз уроків та підвищення готовності» (45 хвилин)

Інформаційне повідомлення «Важливість аналізу попереднього досвіду» (5-7 хвилин)

«Аналіз попереднього досвіду дозволить :

- Виявити сильні та слабкі сторони реагування
- Покращити процедури та протоколи
- Підвищити ефективність використання ресурсів
- Посилити координацію між учасниками
- Краще підготуватися до майбутніх викликів »

Процес проведення

1.Аналіз досвіду (20 хвилин)

- Що спрацювало добре?
- Що потребує покращення?
- Які уроки можна винести?

2.Розробка рекомендацій (15 хвилин)

- Конкретні пропозиції щодо покращення
- Визначення певних ресурсів
- Встановлення переваг

3. План впровадження (10 хвилин)

- Визначення відповідальних
- Встановлення термінів
- Механізми моніторингу

Шаблон плану відновлення

1. Напрямок відновлення
2. Конкретні заходи
3. Терміни виконання
4. Відповідальні особи
5. Необхідні ресурси
6. Очікувані результати
7. Індикатори успіху

Поради фасилітатору

Загальні рекомендації

- Підтримуйте конструктивну атмосферу
- Фокусуйтеся на рішеннях
- Забезпечте включеність усіх учасників
- Дотримуйтеся часових рамок

Специфічні моменти

- Уникайте звинувачень при аналізі досвіду
- Зосереджуйтеся на конкретних діях
- Заохочуйте креативні рішення
- Документуйте всі важливі пропозиції

Можливі виклики та рішення

- Конфлікт пріоритетів - шукайте компроміси
- Обмеженість ресурсів - фокус на ефективності
- Песимістичні настрої - акцент на можливостях
- Складність координації - чіткий розподіл ролей

